

متن پرسش

سلام علیکم: در رابطه با این نوشتار که از یکی از گروه های روایی هست و البته وزین، در رابطه با برداشت جناب سوری نجفی از روایات قیام قبل ظهور. خواهشمندم نظرتان را در رابطه با برداشت ایشان مبسوط بفرمایید. یادداشت کوتاه _ ۱۵ یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السَّلَامِ كَافَّةً وَ لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ، خاستگاه روایی ضد انقلاب، در دوگانه انقلابی _ ضد انقلاب! تذکر: در این نوشتار «قیام» در روایات را به معنای انقلاب سیاسی، و اصطلاح «ضد انقلاب» را با فرض وجود عداوت عملی و اراده براندازی در نظر گرفته ایم. @GHMaariz

دسته‌ای از روایات با محتوای نهی از قیام، حاکی از وظایف، منش و روش متفاوت مومن در عصر غیبت می‌باشند. نوشتار پیش‌رو به دنبال بررسی سندی و دلالتی این دست از روایات نیست، و علیه یا له آن موضعی نخواهد داشت. اما به نکته‌ای اشاره می‌دهد که کمتر بدان توجه شده است و آن بررسی نقطه مقابل قیام و انقلاب، یعنی ضدیت و دشمنی با انقلاب، و پشتوانه روایی آن است. در ابتدا نمونه ای از «روایات قیام» تقدیم می‌شود: [۱] الصحیفة السجادیة، ص ۲۰: ... قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ - عَلَيْهِ السَّلَامُ - : مَا حَرَجَ وَ لَا يَخْرُجُ مِنَّا أَهْلُ الْبَيْتِ إِلَى قِيَامٍ قَائِمًا أَحَدٌ لِيَدْفَعَ ظُلْمًا أَوْ يَنْعَشَ حَقًّا إِلَّا اضْطَلَمْتُهُ الْبَلِيَّةُ، وَ كَانَ قِيَامُهُ زِيَادَةً فِي مَكْرُوهِنَا وَ شِيْعَتِنَا. [۲] الكافي، ج ۸، ص ۲۶۴، ح ۳۸۲: ... عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ ع قَالَ: وَ اللَّهُ لَا يَخْرُجُ وَاحِدٌ مِّنَّا قَبْلَ خُرُوجِ الْقَائِمِ ع إِلَّا كَانَ مَثَلُهُ مَثَلِ فَرْخِ طَارٍ مِنْ وَكْرِهِ قَبْلَ أَنْ يَسْتَوِيَ جَنَاحَاهُ فَأَخَذَهُ الصَّبِيَّانُ فَعَبَّيْنَاهُ بِهِ. [۳] الكافي، ج ۸، ص ۲۷۴، ح ۴۱۲: ... عَنِ الْفَضْلِ الْكَاتِبِ قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع فَاتَاهُ كِتَابُ أَبِي مُسْلِمٍ فَقَالَ لَيْسَ لِكِتَابِكَ جَوَابٌ أَخْرَجَ عَنَّا فَجَعَلْنَا يُسَارُّ بَعْضَنَا بَعْضًا فَقَالَ أَيُّ شَيْءٍ تُسَارُّونَ يَا فَضْلُ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ ذِكْرُهُ لَا يَعْجَلُ لِعَجَلَةِ الْعِبَادِ وَ لِرِزَالَةِ جَبَلٍ عَنْ مَوْضِعِهِ أَيْسَرُ مِنْ زَوَالِ مُلْكٍ لَمْ يَنْقُضْ أَجَلُهُ ... [۴] الكافي، ج ۸، ص ۲۹۵، ح ۴۲۵: ... عَنْ أَبِي بَصِيرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع قَالَ: كُلُّ رَايَةٍ تُزْفَعُ قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ فَصَاحِبُهَا طَاعُوتٌ يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ. [۵] علل الشرائع، ج ۲، ص ۴۶۷، ح ۲۲: ... عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عُمَارَةَ عَنْ أَبِيهِ قَالَ سَمِعْتُ الصَّادِقَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ ع يَقُولُ ... الْمُؤْمِنُ مُجَاهِدٌ لِأَنَّهُ يُجَاهِدُ أَعْدَاءَ اللَّهِ تَعَالَى فِي دَوْلَةِ الْبَاطِلِ بِالتَّقِيَّةِ وَ فِي دَوْلَةِ الْحَقِّ بِالسَّيْفِ. فارغ از سند و اعتبار، از مجموع روایات چنین برداشت می‌شود که قیام کنندگان غیر معصوم قبل از ظهور، مطلقاً (در عصر حضور ائمه و عصر غیبت) یا محکوم به شکست‌اند _ خاصه اهل حق که برای احقاق حق و رفع ظلم اقدام کرده باشند _، یا در صورت استقرار و موفقیت‌های جزئی، باز هم جمع جبری عملکرد ایشان بدتر شدن شرایط شیعیان خواهد بود. ممکن است برخی با این قرائت موافق یا مخالف باشند؛ مهم نیست! آنچه مهم است، این است که در صورت موافقت و همسویی با

برداشت فوق و معتبر دانستن ادله، باید به سایر لوازم آن نیز پایبند شد. بر این اساس، دست کم بعد از استقرار انقلاب و پایگاه یافتن آن هر کس مجدداً برای دفع ظلم و احقاق حق، علیه ایشان خروج کند باز هم مصداق این روایات قرار خواهد گرفت. هر ضد انقلابی که از قبل روایاتِ ضد قیام عناد ورزد - در ادبیات دینی و روایات مورد پذیرشش، خود نیز - شخصی انقلابی و اهل قیام محسوب می‌شود، خاصه وقتی ضدیت او بعد از ظهور و استقرار تام انقلاب پیشین ابراز شود. البته تفاوت دیدگاه و عدم همکاری و همراهی، مورد بحث نیست بلکه مقصود، کارشکنی، عدوات عملی و براندازی است. اگر چه، ممکن است بعد از استقرار و موفقیت قیام، به جهت تحفظ بر منافع مذهب حقه، همکاری با ایشان نیز در مواردی ارجح و اولی باشد. بنابراین دوگانه انقلابی - غیر انقلابی، تنها می‌تواند دوگانه‌ای دینی و برخاسته از نصوص تلقی گردد، نه دوگانه انقلابی - ضد انقلاب و نه چندگانه انقلابی - غیر انقلابی - ضد انقلاب، که بر اساس عرف و منطق، قابل فرض و تصور می‌باشند! ملخص کلام: تلقی ضد انقلابی خاستگاه روایی ندارد. پس اگر روایات قیام را بپذیریم، دوگانه انقلابی - غیر انقلابی شکل خواهد گرفت و انقلابیون و ضد انقلاب (براندازی، ضدیت عملی و احتمالاً موارد خلاف تقیه)، همگی تحت عنوان انقلابی (اهل قیام) در روایات قرار گرفته و تحلیل می‌شوند. در نتیجه هر ضد انقلابی، انقلابی است و هر غیر انقلابی قطعاً ضد انقلاب نیست! □ محمد سوری شهر رمضان ۱۴۴۲ نجف اشرف □

GHMaariz@

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: حضرت امام خمینی «رضوان الله تعالی علیه» در کتاب ارزشمند «ولایت فقیه» به طور مبسوط، جواب این موارد را داده‌اند که این روایات در این رابطه می‌باشد که کسی قبل از قیام حضرت مهدی «عجل الله تعالی فرجه» به عنوان مهدی قیام کند. در حالی که انقلاب اسلامی حرکتی است در راستای امر به معروف، و هرگز تعطیل بردار نیست. موفق باشید